

**Karta ewidencyjna obiektu
grobownictwa wojennego**

Gmina: KOŁO

Nr ewidencyjny: 3009011_3

Rodzaj obiektu¹	Nazwa obiektu	Miejscowość
CMENTARZ WOJENNY	CMENTARZ WOJENNY W KOŁE	KOŁO
Zdjęcie – widok ogólny	Kategoria	II wojna światowa
	Adres województwo / powiat / gmina	WIELKOPOLSKIE / KOLSKI / KOŁO
	ulica / lokalizacja opisowa	CMENTARZ WOJENNY ul. Poległych / aleja Jana Pawła II
	Właściciel / zarządca terenu / działka nr	Miasto Koło / 300901_1.0001.AR_34.48
	Kwaterna, rząd / ewent. lokalizacja opisowa	Cmentarz Wojenny / 52°12'11.1"N 18°38'48.3"E (52.203077, 18.646743)
	Podstawowa informacja o pochowanych	ŻOŁNIERZE WOJSKA POLSKIEGO z 1939 r. ŻOŁNIERZE ARMII CZERWONEJ z 1945 r.
	Datowanie	1945 r.
	Forma ochrony	CMENTARZ WOJENNY
	Wymiary (szer., głęb., wys.)	0,25 ha
	Material	Ziemna, elementy granitowe, marmurowe i z brązu

¹ cmentarz wojenny / kwaterna wojenna / mogiła zbiorowa / grób indywidualny....

Szkie sytuacyjny		Opis obiektu i inskrypcje	
		<p>Wejście na cmentarz znajduje się od strony ul. Poległych. Na wprost bramy wejściowej zlokalizowany jest sektor grobów żołnierzy Armii Czerwonej. W mogiłach zbiorowych ułożonych w kształt litery „T” pochowano 634 czerwoarmistów poległych podczas walk w 1945 r. W centralnej części sektora znajduje się obelisk o wys. ok. 4 m, z tablicami upamiętniającymi zidentyfikowanych żołnierzy, pochowanych w Kole.</p> <p>Na prawo od sektora Armii Czerwonej zlokalizowana jest mogiła zbiorowa lotników polskich. Grób powstał w wyniku akcji ekshumacyjnej 9-10.04.1975 r., podczas której szczątki polskich żołnierzy zostały przeniesione z kilku miejscowości we wschodniej Wielkopolsce na Cmentarz Wojenny.</p> <p>W głębi nekropolii znajdują się stare nagrobki prawosławne, które nie mają statusu grobów wojennych.</p> <p>---</p> <p>Napis na bramie wejściowej: CMENTARZ WOJENNY 1939 – 1945</p>	
Stan zachowania i najważniejsze postulaty konserwatorskie	Bibliografia	Dane dot. osób pochowanych, okoliczności śmierci, pierwotnego miejsca pochówku; historia obiektu itp.	
Stan cmentarza zadowalający.	<p>Konstancja Pleskaczyńska, Adam Pleskaczyński, <i>Cmentarze i mogiły żołnierzy Armii Czerwonej w Wielkopolsce</i>, Warszawa 2018.</p> <p><i>Księga lotników polskich poległych, zmarłych i zaginionych w latach 1939 - 1946</i>, t. I, oprac. Hubert K. Kujawa.</p> <p><i>RWD-14B „Czapla” i jego załoga zestrzelona w Górach Prusinowskich we wrześniu 1939 r. – prace eksploracyjne i upamiętnienie</i>, oprac. Jarosław Stulczewski, „Biuletyn Szadkowski”, t. 18 z 2018 r.</p> <p>Załączniki</p> <p>Dokumentacja fotograficzna – stan na 16.10.2020 r. – w wersji elektronicznej.</p> <p>Zdjęcia archiwalne – w wersji elektronicznej.</p>	<p>Pochówki wojenne zastąpiły zlokalizowany wcześniej w tym miejscu stary cmentarz prawosławny. Cmentarz Wojenny został założony w 1945 r. W efekcie 3 akcji komasacyjnych żołnierzy radzieckich z lat 1945, 1948 i 1952 urządzono go w obecnym kształcie. Kolejne, mniejsze akcje ekshumacyjne miały miejsce w latach 1953, 1968 i 1997 r. Lotnicy polscy z 1939 r. zostali przeniesieni na Cmentarz Wojenny w kwietniu 1975 r.</p> <p>Dla poszczególnych obiektów wojennych opracowano osobne karty.</p>	
Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data, podpis):	Sławomir Józefiak, 23.03.2021 r.		